



VERTROUWELIJK

Aan

Bewindslidenoverleg VWS, BZK, W&R, SZW en FIN  
In kopie ook naar V&J.

*En marge MR 26/4, 12.30 uur*

# memo

Bespreking beleidsopties aanpassing Toeslagensysteem

Directoraat-Generaal  
Belastingdienst

Inlichtingen

T 070

F 070

@minfin.nl

## Aanleiding en doel bespreking

Fraude met toeslagen door Bulgaren is de aanleiding. Doel van de bespreking is om een richting af te spreken hoe het toeslagensysteem fraudebestendiger kan worden gemaakt. Deze oplossingsrichting kan worden gemeld in de aan de Tweede Kamer voor het einde van het meireces toegezegde brief.

## Korte omschrijving

- Met een inschrijving in het GBA, kan een BSN verkregen worden evenals een DigiD-code waarmee toeslagen kunnen worden aangevraagd.
- De schaal waarop vanuit het buitenland mensen hier naar toe worden gebracht om vervolgens met hun inschrijvingen in het GBA digitale identiteiten te verwerven om onterecht toeslagen aan te vragen is een nieuw fraudefenomeen.
- Na een langer lopend onderzoek, zijn afgelopen maandag twee hoofdverdachten gearresteerd. Als de toeslagfraude werd ontdekt werd de toeslag gestopt en teruggevorderd, maar er werden steeds weer nieuwe aanvragen gedaan met nieuwe BSN's.

## Beleidsopties

Ter bespreking wordt u een aantal beleidsopties voorgelegd waarmee het toeslagensysteem fraudebestendiger kan worden gemaakt.

### *Generieke beleidsopties*

- 1. Toeslagen worden niet uitgekeerd in geval een gemeente bij de inschrijving in het GBA of de Belastingdienst bij het uitgeven van een BSN nummer een vermoeden van fraude heeft.**

- Rotterdamse wethouder [ ] wil mensen kunnen weigeren bij een inschrijving in het GBA wanneer het vermoeden bestaat dat iemand dit doet om te frauderen (Trouw, 25/4).
- Deze regel zal ook gelden voor medewerkers van de Belastingdienst waar het gaat om de afgifte van BSN's voor een verblijf korter dan 4 maanden. T.b.v. hiervan worden risicoprofielen opgesteld op basis waarvan medewerkers kunnen handelen.
- Tot een inschrijving in het geheel gecheckt is, zoals t.a.v. het adres waarop wordt ingeschreven, worden er geen toeslagen uitgekeerd. Een ander criterium op basis waarvan een toeslag niet uitgekeerd wordt kan bijvoorbeeld het moment zijn waarop een BSN is afgegeven.
- De AWIR zal hierop moeten worden aangepast (opschortende werking).
- Noodzaak: alle gemeenten werken hier aan mee.
- Voordeel: meer zekerheid m.b.t. de rechtmatigheid van een toe te kennen toeslag.
- Nadeel: nieuwe aanvragers lopen de kans langer dan 8 weken te moeten wachten op het uitbetalen van hun voorschot.

## **2. Aanvrager van toeslag moet in geval van risico van fraude net zo lang op voorschot wachten totdat alles is gecontroleerd (6 maanden i.p.v. 8 weken)**

- Belastingdienst neemt langer de tijd om nieuwe aanvragen te controleren en er vinden meer controles plaats.
- Er wordt gecontroleerd op basis van risicoprofielen bij het aanvragen Toeslagen. Let op: er zijn tussen de 60.000 en 80.000 nieuwe aanvragen per maand.
- Aanvragers met een dergelijk risicoprofiel krijgen geen voorschot, ze worden uitgenodigd naar de balie en moeten bewijsstukken laten zien: NO SHOW IS NO MONEY.
- Consequenties voor de uitvoering zijn groot. Deze variant kan niet zonder uitbreiding van de capaciteit.
- Nu moet de Belastingdienst/Toeslagen van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (AWIR) binnen 8 weken beslissen op een aanvraag. De AWIR wordt aangepast: de behandeltermijn voor het uitbetalen van het eerste voorschot na een aanvraag wordt verlengd van 8 weken naar 6 maanden.
- Nadeel: goedwillenden gaan lijden onder de kwaadwillenden.
- Nadeel: lost het fraudeprobleem niet ten principale op, fraude met vervalste papieren blijft mogelijk. De kans op fraude wordt wel verminderd.

## **3. Aanvragers met een buitenlandse nationaliteit krijgen geen toeslagenvoorschot.**

- Aanvragers van een toeslag met een buitenlandse nationaliteit krijgen géén toeslagenvoorschot.
- Ze kunnen pas na afloop van het toeslagjaar een toeslag aanvragen wanneer de Belastingdienst kan nagaan of ze daadwerkelijk in Nederland een inkomen hebben gehad

- Uitzondering kan worden gemaakt voor de buitenlanders die bij de Belastingdienst bekend zijn.
- Bekend wil zeggen dat de Belastingdienst van betrouwbare werkgevers weet dat de buitenlander een kenniswerker of een expat zijn en dat ze een inkomen hebben.
- Voordeel: buitenlandse avonturiers worden afgeschrikt.
- Nadeel: Belgen en Duitsers die in Nederland werken en op voorhand niet verdacht hoeven te zijn, worden ook buitengesloten van een voorschot.
- Nadeel: de Nederlandse fraudeurs worden door deze maatregel niet getroffen.

#### **4. Toeslagen worden pas na afloop van een jaar toegekend en uitbetaald**

- Zorgtoeslag: gecheckt kan dan worden met zekerheid of iemand zorgverzekerd is. Nu vindt deze check 4x per jaar plaats op basis van CVZ-gegevens. Maar iemand kan ook zorgverzekerd zijn en niet betalen. Daarom wordt voorgesteld ook de betaling van premies te controleren in deze optie.
- Huurtoeslag: de controle op adresgegevens kan nauwgezet plaatsvinden door gemeenten voorafgaand aan de toekenning van een toeslag.
- Controle op de KOT blijft ook bij deze systeemwijziging kwetsbaar v.w.b. de gewerkte uren. Wel duidelijk is of er daadwerkelijk opvang heeft plaatsgevonden op basis van de gegevens van instellingen. Kwetsbaar blijft de gastouderopvang voor gewerkte uren en afgenomen uren (*m.n. familieverbanden: oma vangt als gastouder via gastouderbureau de kleinkinderen op en ontvangt een vergoeding van het gastouderbureau*).

#### **5. Toeslag niet meer uitbetalen aan de burger**

- De burger wordt uit het proces van de toekenning van de financiële tegemoetkoming gehaald: de "geldpomp" naar de burger wordt uitgezet.
- De burger vraagt de toeslag nog wel aan, maar het geld wordt overgemaakt aan zorgverzekeraar, verhuurder en kinderopvanginstelling.
- Er komt een landelijk register met daarin de rekeningnummers van de zorgverzekeraars, de verhuurders en de kinderopvanginstellingen aan wie de toeslag wordt overgemaakt.
- De zorgverzekeraar, verhuurder en kinderopvanginstelling worden naast de burger financieel aansprakelijk voor een juiste aanvraag.

#### **6. Toeslagen integreren met de uitgaven waarvoor ze ter compensatie in het leven zijn geroepen (dus afschaffen toeslagen).**

- De huur- zorg en kinderopvangtoeslag worden geïntegreerd met bestaande geldstromen en arrangementen

- Dit betekent dat het budget gemoeid met de zorgtoeslag, huurtoeslag en kinderopvangtoeslag rechtstreeks gaat naar de zorgverzekeraar, de verhuurder en de kinderopvanginstellingen
- De vraag (de burger) wordt niet langer gefinancierd maar het aanbod.
- De toeslagen worden uitgevoerd door marktpartijen als verhuurders en verzekeraars. De rol van de Belastingdienst beperkt zich daarbij tot het verstrekken van inkomensgegevens.
- Voordeel: in deze beleidsoptie hebben burgers niet langer te maken twee verschillende instanties voor de uitvoering van de regeling en de toeslag.
- Voordeel: de burger heeft geen mogelijkheid meer om te frauderen; het risico op fraude verschuift naar de zorgverzekeraars, de verhuurders en de kinderopvanginstellingen. Zij kunnen gemakkelijker hun klantengroep controleren.

VERTROUWELIJK